

אָהָה ! אַמִּי,	רְאֵי דְמִי,
בְּגָד הַלֵּךְ	בְּלֹא חֲמֻדָּה.
בְּגָד הַטּוֹב	כְּגֵן רְטוֹב,
וְכַתְרֵשִׁישׁ	וְכַפְטָדָה,
חֲמָשִׁים יוֹם	בְּלֵי פְדִיּוֹם,
יְמֵי חַיָּו:	וְלֹא נִפְדָּה !
אָהָה ! תִּבְל	כְּצִיץ נוֹבֵל,
וּמְרַכָּבָה	מְרַקְדָּה.
לְמַקְטוֹן	וְעַד שְׁלֵטוֹן
הֲלֹא תִשְׁלַח	שְׂאוֹל יְדָה.
וְלֹא תִרְאָה	אָנוּשׁ גָּאָה ?
וְלֹא תִכִּין	לֵךְ צִידָה ?
וּמָה-תִּאמַר	בָּבֵא יוֹם מָר ?
וְאֵיךְ תִּקּוּם	אֲזֵי נִגְדָה ?
לְכֵה אֵלַי,	שְׁמַע מְלִי;
וּלְתוֹרָה	וּלְתַעוּדָה
הֲיֵה חֹבֵק	וּמְדַבֵּק,
וְלִיּוֹצֵר	תִּנְה תוֹדָה.

(שמואל דוד לוצאטו, בכורי העתים)

וּמְרַכָּבָה מְרַקְדָּה: על פי תיאורי עיר הדמים והמוות: קול שוט וקול רעש אופן וסוס דהר ומְרַכָּבָה מְרַקְדָּה. פָּרֵשׁ מַעֲלָה וְלַחֵב חֶרֶב וּבִרְקָה חֲנִית וְרֵב חֶלֶל וְכֹכֵד פֶּגֶר וְאֵין קֶצֶה לְגוּיָה (נחום ג, ב-ג) בתיאור המרכבה המרקדת ובתיאור השאול השולחת ידה "למקטון ועד שלטון" יש הד ל"דאנס מקברה" (מחול המוות) אשר אחד ממאפייניו הנפוצים הוא – הדגשת עיוורונו של המוות שאיננו נושא פנים ושולח ידו בכלום.

וּלְתוֹרָה וְלְתַעוּדָה: על פי תוכחתו של ישעיהו על המנהג לדרוש את המתים "הֲלֹא עִם אֵל אֲלֹהֵינוּ יְדֹרֵשׁ בְּעַד הַחַיִּים אֵל הַמֵּתִים. לְתוֹרָה וְלְתַעוּדָה אִם לֹא יֵאמְרוּ כְּדָבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אֵין לוֹ שְׂמֵר" (ישעיהו ח, יט-כ). שיבוץ זה יוצר אירוניה, שכן, הדובר מפיו נמסרת תוכחה זו באפיטף הוא התינוק המת, ובעצם השמעת דבריו יש כעין "דרישה אל המתים".

מצבת קבורת ילד

דְּבִשָּׁה מְצֹרָה, עֶקֶצְךָ אֶכֹּר, טְעַמְתִּי,
תִּבֵּל, בְּמַעַט יָמַי:
טְעַמְתִּי וְאִירָא; עַל כֵּן קִדְמְתִי
וְאָעָף לְמַרוֹמֵי.

(שמואל דוד לוצאטו, כנור נעים)

טְעַמְתִּי וְאִירָא: המילה "טְעַמְתִּי" חוזרת פעמיים באפיטף זה והיא בעלת חשיבות: טעימתו הראשונה של הילד היא טעימה מְדַבְּשָׁה של התבל – זו מאזכרת את טעימתו של יונתן המקראי מהדבש האסור במלחמת מכמש. טעימה זו גוזרת על הטועם גזר דין מוות: "וַיִּגְדַּל לוֹ יוֹנָתָן וַיֹּאמֶר טַעַם טְעַמְתִּי בְּקִצְהָ הַמָּטָה אֲשֶׁר בְּיָדִי מֵעַט דְּבִשׁ הִנְנִי אָמוֹת" (שמואל א, יד).

הטעימה השנייה מבוטאת במילים "טְעַמְתִּי וְאִירָא". טעימה זו מרמזת לטעימתו הראשונה של האדם מעץ הדעת שתוצאתה הישירה מקבלת ביטוי במילה "ואירא": "וַיֹּאמֶר אֶת קִלְךָ שָׁמַעְתִּי בְּגֹן וְאִירָא" (בראשית ג' י').

"עַל כֵּן קִדְמְתִי וְאָעָף לְמַרוֹמֵי": הד לתחינתו של יונה הנביא (יונה, ד, ב): "עַל כֵּן קִדְמְתִי לְכַרְחַת תְּרַשִּׁישָׁה [...] וְעַתָּה ה' קַח נָא אֶת נַפְשִׁי מִמָּוִת כִּי טוֹב מוֹתִי מִחַיִּי".

מצבת קבורת ילדה קטנה

שְׁלוֹשׁ שָׁנִים הָיוּ יָמֵי בְּאֶרֶץ
וּבְדַעַת וּבְכִשְׁרוֹן
וּבְכַח זְכָרוֹן – פְּרָצְתִי פָּרֶץ
לְפָנַי כָּל אִישׁ בּוֹחֵן
מְצַאתִי חַן – רוֹאֵי עָלַי תִּמְהוּ
כָּל מַחְמְדֵי תַבֵּל
רְאִיתִי צִיץ נוֹבֵל
עַל כֵּן קִדְמְתִי קִמְתִּי
וּלְצוֹר חֲצַבְתִּי שְׁבַתִּי
הוֹרֵי חֲזָקוֹ אִמְצוּ, אֵל תִּדְבְּקוּ

(שמואל דוד לוצאטו, כנור נעים)

רְאִיתִי צִיץ נוֹבֵל: ע"פ הפסוק "וְהִיְתָה צִיצַת נֹבֵל צָבִי תִפְאַרְתּוֹ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁ גֵּיא שְׂמָנִים כְּכַנּוֹרָה בְּטָרָם קִיץ" (ישעיהו כח, ד). אזכור חלקו הראשון של הפסוק באפיטף מטעין את תיאורי הילדה באפיטף במשמעות נוספת מהמשכו של הפסוק, ומצביע גם הוא על מותה בטרם עת של הילדה בת השלוש כמות בוסר.